

Andrzej Szura

Muzeum Wsi Kieleckiej : 1988

Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach 17, 387-389

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

stawa prezentująca podręczniki szkolne wielu krajów Europy, Ameryki Płn., Azji i Afryki (maj—lipiec);

- *Zapomniane obrazy* — malarstwo polskiego socrealizmu ze zbiorów Centralnej Składnicy w Muzeum w Kozłowie k. Lubartowa;
- *Pieniądz Rosji i Związku Radzieckiego XVIII—XX w.* (listopad—grudzień);
- *Wystawa poplenerowa Grupy 10* (październik).

Część wystaw czasowych, głównie prezentujących twórczość ostrowieckich plastyków i fotografików, eksponowana była w zaadaptowanych na ten cel pomieszczeniach w piwnicach muzeum.

Muzeum zorganizowało 9 koncertów muzycznych; m.in. Zespół Antiquo Modo przedstawił ballady rycerskie i sowizdrzalskie, przyspiewki weselne, z recitałem wystąpił Leszek Długosz. W recitalach fortepianowych wystąpili: Udo Schneberger (RFN) i Bogusław Rottermund (Polska). Przy współpracy z teatrem z Tarnowa zorganizowano 3 spektakle małych form teatralnych: *Audiencja V*, *Język gietki* wg Olgierda Jędrzejczyka, *O Jaśkowym miłowaniu* na podstawie prozy Kazimierza Przerwy-Tetmajera. Ze spektakli i koncertów skorzystało 1130 słuchaczy.

Wygłoszono 36 odczytów, przeprowadzono 15 lekcji muzealnych i 5 konferencji metodycznych dla przewodników PTTK. Z tej działalności oświatowej skorzystało 687 słuchaczy. Frekwencja łączna wyniosła 25 212 osób.

W roku 1987 wyremontowano sale wystaw stałych w dziale historycznym i porcelany ćmielowskiej. W obydwu wymienionych ekspozycjach dokonano też gruntownej modernizacji poprzez rozszerzenie problematyki merytorycznej w szczególności historii miasta Ostrowca.

W oddziale muzeum w Krzemionkach wykonano dwie nowe ekspozycje:

- *Historia badań naukowych w Krzemionkach*;
- *Historia krzemieniarstwa neolitycznego w dorzeczu Kamiężnej*.

W działalności wydawniczej wydarzeniem 1987 r. było ukazanie się przewodnika po rezerwacie archeologicznym w Krzemionkach pt. *Krzemionki* autorstwa Sławomira Sałacińskiego i Marka Zalewskiego (pracowników

Działu Neolitu Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie). Przewodnik wydano przez Wydawnictwo Geologiczne w Warszawie. Objętość 3 ark. wyd., nakład 35 000 egz. Wydano także cztery afisze towarzyszące wystawom czasowym.

W roku 1987 pozyskano do zbiorów 59 nowych obiektów dla Działu Historii i Rzemiosła Artystycznego o wartości 929 338 zł. Do najciekawszych należą cztery figurki porcelanowe manufaktury miśnieńskiej z XVIII i XIX w. W Dziale Historii zakupiono m.in. bilety skarbowe z okresu insurekcji kościuszkowskiej.

Do konserwacji skierowano 25 obiektów muzealnych (m.in. XVIII-wieczne przywileje cechowe z Ostrowca i Denkowa). Prace konserwatorskie prowadzi PKZ w Rzeszowie i Spółdzielnia Pracy Twórczej Artystów Konserwatorów ARS ANTIQUA w Warszawie. Z prac remontowo-budowlanych, jakie przeprowadzono w oddziale w Krzemionkach, wymienić należy: wykonanie dokumentacji górniczej na pogłębienie szybu Nr 0 i budowę galerii ekspozycyjnej nowej trasy turystycznej, wybudowanie w stanie surowym pawilonu osłonowego nad szybem badawczo-ekspozycyjnym Nr 0 oraz wykonanie dla celów ekspozycyjnych tzw. dioramy, czyli rekonstrukcyjnego modelu krzemionkowskiej prakopalni z uwzględnieniem profiliów geologicznych.

W budynku muzeum w Częstocicach wykonano instalację alarmową przeciwpożarową.

Urszula Gomuła

MUZEUM WSI KIELECKIEJ

1988

Działalność wystawiennicza muzeum w 1988 r. obejmowała przygotowanie czterech wystaw o charakterze czasowym oraz przeprowadzenie niezbędnych korekt, poprawek i uzupełnień w istniejących już stałych wystawach wnętrz, umieszczonych w dziesięciu stojących na terenie skansenu zabytkowych obiektach architektury drewnianej.

Pierwszą z ekspozycji zmiennych zaaran-

żowano w pomieszczeniach organistówki z Bielin według wskazówek i scenariusza opracowanego przez mgr Elżbietę Szot-Radziszewską z pracowni etnograficznej Działu Kultury Materialnej MWK. Wystawa, którą można było oglądać od początku maja do końca września na terenie skansenu, nosiła tytuł *Ludowy strój kielecki i świętokrzyski w XIX i XX wieku*. Pokazano na niej eksponaty ze zbiorów własnych MWK oraz różne elementy dawnego stroju wypożyczone z Muzeum Narodowego w Kielcach, Muzeum Etnograficznego w Krakowie, a także Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi. Drugą z ekspozycji przygotowanych w sezonie '88 była wystawa nosząca tytuł *Dywany dwuosnowowe ze zbiorów Muzeum Etnograficznego w Toruniu*, urządzona w dwóch pomieszczeniach dawnej kuchni dworskiej dworu z Suchedniowa. Zaprezentowano na niej liczne przykłady tradycyjnej tkaniny dwuosnowowej, produkowanej niegdyś przez wiejskich rzemieślników z Białostocczyzny i Podlasia na potrzeby miejscowej ludności.

Ryc. 2. Fragment wystawy *Ludowy strój kielecki i świętokrzyski w XIX i XX wieku*

Trzecią z wystaw zmiennych stanowiła próba odtworzenia na wolnym powietrzu fragmentów *Ogrodu Jana Bernasiewicza* — kontrowersyjnego, acz niezmiernie interesującego twórcy z Jaworzni koło Kielc. Po śmierci rzeźbiarza Muzeum Wsi Kieleckiej przyjęło w 1987 r. i zabezpieczyło większość rzeźb. Wspomniana ekspozycja zaaranżowana została eksperymentalnie na okres 2—3 lat, do czasu wybudowania odpowiednich pomieszczeń ekspozycyjnych na terenie skansenu.

Oprócz trzech opisanych wystaw o charakterze zmiennym pracownicy MWK przygotowali również w 1988 r. wystawę sztuki ludowej na kiermasz dożynkowy w Kielcach oraz dopracowali pod względem merytorycznym i informacyjnym istniejącą od zeszłego roku w organistówce z Bielin ekspozycję wstępną. Należy także wspomnieć o wystawie dawnych narzędzi rolniczych urządzonej na terenie zagrody z Radkovic w sektorze świętokrzyskim.

W ramach prowadzonej przez muzeum działalności upowszechniającej i popularyzującej tematykę kultury i sztuki ludowej pracownicy merytoryczni brali udział w spotkaniach, pokazach audiowizualnych i lekcjach z zakresu historii, etnografii i sztuki. Muzeum było również organizatorem imprez plenerowych z okazji otwarcia sezonu turystycznego, Międzynarodowego Dnia Dziecka i Świętokrzyskich Dni Kultury, w których wzięły udział kapele regionalne z Tokarni, Komórek i Bodzentyna oraz znani twórcy ludowi. Pracownicy merytoryczni MWK uczestniczyli także w pięciodniowych penetracyjnych badaniach terenowych, podczas których sprawdzono liczne oferty zakupu, w wyniku czego pozyskano ponad 700 eksponatów etnograficznych z dwunastu podkoneckich wsi.

Utworzona 22.09.1988 r. decyzją wojewody kieleckiego własna Komisja Zakupu Muzealiów usprawniła znacznie procedurę dokonywania przez Muzeum Wsi Kieleckiej bieżących zakupów obiektów kultury materialnej o charakterze zabytkowym.

Pracownia Konserwacji w ramach programowo prowadzonych prac zabezpieczających dokonała kompleksowego przeglądu, a następnie konserwacji wybranych 20 cenniejszych eksponatów (meble, obrazy) oraz 10 tkanin

ozdobnych. Równocześnie pracownicy z przygotowaniem konserwatorskim zajmowali się stałym przeglądem i kontrolą warunków klimatycznych na ekspozycjach oraz w pomieszczeniach magazynowych.

Z prac budowlanych prowadzonych na terenie skansenu wymienić należy zakończenie budowy zrębu chałupy z Bukowskiej Woli (w sektorze wyżynnym), a także pokrycie jej dachu słomą.

Z innych niemerytorycznych robót technicznych prowadzonych na terenie Parku Etnograficznego wykonano opracowanie projektu rozprowadzenia wody i wykonania zbiorników przeciwpożarowych, rozpoczęto montaż sieci telefonicznej na zapleczu oraz założono instalację odgromową we dworze z Suchedniowa.

Naukowo-badawcza działalność MWK w 1988 r. obejmowała przygotowanie scenariuszy wystaw i wnętrz, a także ukończenie i oddanie do druku prac poświęconych kulturze materialnej regionu. Ostatecznie sfinalizowano wydanie następujących pozycji: Jerzego Piwka *Budownictwo folwarczne na Kielecczyźnie*, Elżbiety Szot-Radziszewskiej *Ludowy strój kielecki i świętokrzyski w XIX i XX w.* (folder) oraz Jarosława Leszczyńskiego *Ośrodek murarski w Oleśnicy*. Na rok następny przełożono opublikowanie materiałów z sesji poświęconej odzorowaniu struktur osadniczych w muzeach skansenowskich w Polsce i pozycji *Tradycyjne budownictwo ludowe w Miechowskim* autorstwa Bogumiły Szurowej. Z opracowań ukończonych, dotyczących rzemiosła i kultury materialnej, wymienić należy: scenariusz wnętrza plebanii z Goźlic — Krzysztofa Drążyka, i *Kowalstwo na Kielecczyźnie* Jolanty Gucwy. Frekwencja w 1988 r. (od 1 kwietnia do 30 października) wyniosła 15 000 zwiedzających.

Andrzej Szura

MUZEUM HISTORYCZNO- -ARCHEOLOGICZNE W OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM

1988

W 1988 r. zorganizowano w muzeum 5 wystaw czasowych. Oto ich tytuły i terminy:

- *Książ Wielki 87* — wystawa poplenerowa Grupy 10 (styczeń—luty);
- *Historia Związku Walki Młodych* (marzec—maj);
- *Malarstwo i rysunki Antoniego Piotrowskiego 1853—1924* (czerwiec—wrzesień);
- *Etiopia — kraj, ludzie, obyczaje* — wystawa ze zbiorów Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie (październik);
- *Drogi do Niepodległości* — wystawa historyczna z okazji 70. rocznicy odzyskania niepodległości, wg scenariusza Waldemara Broćka (listopad—grudzień, kontynuacja w 1989 r.).

Ryc. 3. Antoni Piotrowski *Autoportret z paletą*, 1893 r.

Wydarzeniem w działalności wystawienniczej była wystawa malarstwa i rysunku Antoniego Piotrowskiego, malarza urodzonego w Nietulisku Dużym, ucznia Wojciecha Gersona, twórcy związanej z krakowskim środowiskiem artystycznym. Autorem scenariusza i komisarzem wystawy był Wojciech Kotasiak.